

993 17. Nov. 1898: 1. Beh. af Lovf.

ved at give den en let Adgang til at komme i Besiddelse af Jorden. Staten, Samfundet har fuldt og sikkert Pant i den sig stæde formerende Jordværdi, og den Stigning i Samfundsvelstanden, som vil medfølge, vil utvivlsomt i rigeligt Maal dække det Rentetab, som vil følge med at give Landarbejderne denne lette Adgang til Jorden.

Endvidere findes der i vort Forslag en Afvigelse fra Regeringens og Folketingets Flørtals Forslag, idet vi foreslaa at aabne Adgang for Fællesdrift af disse Jordlodder. Regeringen søger i sit Forslag, saa vidt man kan skønne, paa enhver Maade at forhindre Fællesdrift. Vi ville ikke fremtvinge Fællesdrift, men vi ville overlade til Brugernes Skøn at benytte den i saa høj Grad, som de maatte finde stemmende med deres Fordel. For os synes der at maatte kunne være nogen Fordel for disse Lodder at hente paa dette Omraade, f. Eks. med Hensyn til Trækraften, hvor det vilde være meget heldigt, om Lodderne bleve stillede uafhængige af Gaardmandens Trækraft, og for øvrigt paa flere andre Omraader. I hvert Tilfælde ville ærede Medlemmer se, at naar vi have indsat Fællesdrift i Forslaget, ligger der deri ikke nogen Tvang, men det er overladt til Brugere at benytte saa megen Fællesdrift, som de finde stemmende med deres Fordel. Vi synes i hvert Tilfælde, at vi bør lade denne Vej aaben til Lettelse i Arbejdet paa disse Lodder, og at man ikke bør lukke den, og derfor have vi indsat denne Bestemmelse i Forslaget. Vi have altsaa i vort Forslag søgt at gøre Adgangen til Jord let for Landarbejderne ved kun at forlange et halvt Aars Afgift forud, og have i Samklang med de Tanker, jeg her har udtalt, søgt at gøre Jordlodderne større, saaledes at der derpaa kan rejses sig selvstændige Hjem, og at de kunne blive det, de bør blive, Jordlodder, hvorpaa Arbejderfamilierne kunne finde deres væsentligste Erhverv, saaledes at de ikke behøve, i hvert Tilfælde ikke saa meget, at søge Erhverv paa Herregaardene. Endnu skal jeg nævne, at vi for at forhøje Antallet af de Arbejdere, der kunne komme i Betragtning ifølge denne Lov, have foreslaaet at inddrage Præstegaardsjorderne ved Embeds-

om Oprettelsen af Husmandsbrug. 994

ledighed. Derved vilde der blive Adgang for adskillige Tusinde Arbejdere ud over det Antal, som ellers vilde faa Jord ved denne Lov, og det forekommer os heldigt. Inddragning af Præstegaardsjord og Præsterne sat paa fast Løn er for øvrigt et saa gammelt Krav her i Salen og har været stillet saa ofte, at jeg ikke skal opholde mig derved, men kun sige, at det glædede mig forleden Dag at høre den højtærede Landbrugsminister udtale, at vi gjorde en Embedsmand en Tjeneste ved at skille ham af med hans Embedsjord. Ud fra denne Betragtning, som jeg fuldt ud samstemmer i, siger jeg: Lad os gøre Præsterne den Tjeneste at skille dem af med deres Embedsjord og benytte den til at bygge den danske Landarbejder et godt og hyggeligt Hjem. Med disse Ord skal jeg bede ærede Medlemmer tage vort Forslag under velvillig Overvejelse.

Landbrugsministeren (A. Hage): Ved Forelæggelsen af dette Lovforslag udtalte Ordføreren for Forslagsstillerne, at det under Forhandlingerne om denne Sag gentagne Gange havde været fremhævet, at man ved at fremsætte større Fordringer vilde faa Udseende af at ville modarbejde Sagen og lægge den Hindringer i Vejen, og det vilde den ærede Ordfører og hans Parti ikke. Han udhævede, at han end ikke vilde give sig Skin deraf. Da det nu er min Overbevisning, at en videre Forhandling om dette Lovforslag kun kan lægge Hindringer i Vejen for det Lovforslag, som er fremsat af Regeringen og for Øjeblikket overvejes i et Udvalg, tror jeg at være i god Overensstemmelse med den ærede Ordfører, naar jeg erklærer, at jeg ikke for Øjeblikket ønsker at komme ind paa en Realitetsforhandling om det foreliggende Forslag.

N. Pedersen: Naar de ærede Forslagsstillere have forelagt dette Forslag om Oprettelsen af Husmandsbrug, ser jeg deri et Vidnesbyrd om, at de nære en virkelig Interesse for at faa dette Spørgsmaal løst, og at de mene, at det nu ad denne Vej skal lykkes dem at løse det. Om den Vej, de anvise, vil kunne føre til Maalet eller bidrage til denne Sags Løsning i det hele